

Datum

2018-08-30

Diarienum (åberopas)

A176.402/2018

Saknr

000

Er referens

N2018/01630/MR

T

Polismyndigheten
Rättsavdelningen

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Remissvar avseende SOU 2018:16, Vägen till självkörande fordon

Som utredningen konstaterar är det inte lätt att i alla delar bilda sig en uppfattning om ett regelverk för en företeelse som ännu inte finns på marknaden och särskilt när det gäller fullt automatiserade fordon som helt ska klara sig utan förare. Dessutom finns ytterligare en osäkerhetsfaktor med anledning av att tekniken med självkörande fordon kan förväntas fortsätta att utvecklas.

Med detta sagt vill Polismyndigheten lämna följande synpunkter.

Under rubriken ”Uppgifter om lokalisering” på s. 741 behandlar utredningen frågan om en bestämmelse om att även uppgifter om var ett fordon befinner sig geografiskt vid en viss händelse ska samlas in. Utredningen kommer dock fram till att en sådan bestämmelse skulle riskera att stå i strid med unionsrätten och väljer därför att inte lämna något förslag i den delen. Som utredningen emellertid också konstaterar har en bestämmelse om lagring av uppgifter om fordons lokalisering införts i tysk lagstiftning. Eftersom fordon kan användas som hjälpmedel vid mycket allvarlig brottslighet ser Polismyndigheten ett behov av en möjlighet att kunna ta del av uppgifter om ett fordons lokalisering. Polismyndigheten förespråkar därför att en bestämmelse av den innebörden ska införas.

Med anledning av vad utredningen anför på s. 760 f. om utlämnande av personuppgifter vill Polismyndigheten understryka att det i vissa fall kan finnas ett polisiärt behov av att snabbt kunna få tillgång till personuppgifter för brottsbekämpning även utanför kontorstid. Polismyndigheten anser därför att det ska införas en möjlighet till detta.

I det förslag till lagstiftning som utredningen lämnar sägs beträffande ansvaret för färd genom automatiserad körning att en förare som finns i ett fordon inte ska ha något straffrättsligt ansvar för fordonets manövrer. Först om föraren underlåter att agera på en begäran från fordonet ska han eller hon kunna bli straffrättsligt ansvarig. I utredningen talas om två s.k. beslutsloopar. Alternati-

vet med en tredje beslutsloop innebärande att föraren ska vara skyldig att övervaka fordonets färd och ingripa skulle enligt utredningen kunna uppfattas som ett alltför tungt ansvar och medföra att intresset för att använda den nya tekniken blir alltför lågt. Polismyndigheten har förståelse för utredningens resonemang i den delen men saknar en närmare analys av vilka konsekvenser den föreslagna ordningen kan få i förhållande till bestämmelserna i 3 kapitlet brottsbalken (vållandebrotten). Hur ska man t.ex. se på den situationen att tekniken fallerar under automatiserad färd med ett fordon och ett antal människor riskerar att dödas eller skadas. Ska en förare eller passagerare i fordonet inte vara skyldig att agera i en sådan situation för att försöka avvärja faran? Om det är fråga om ett fordon som kan föras både automatiskt och manuellt kanske en förare kan försättas i en i praktiken omöjlig situation på grund av att fordonet först i ett sent skede begär att föraren ska överta körningen. Hur ska man å andra sidan se på den tänkbara situationen att en förare bestämmer sig för att ta över bilen under automatiserad färd (om det ska vara möjligt) och därigenom orsakar en olycka som inte hade inträffat om fordonet fått fortsätta att färdas automatiserat? Enligt Polismyndigheten bör de straffrättsliga frågorna analyseras ytterligare i den fortsatta hanteringen av ärendet.

I utredningen föreslås en skyldighet för tillverkaren av ett fordon eller importören av ett fordon att lagra vissa uppgifter som kan behövas för att utreda ett rättsligt ansvar i fall när ett fordon kan föras både manuellt och automatiserat. Utredningen har bedömt att det endast är ett begränsat antal uppgifter som ska lagras och vid behov tillhandahållas de brottsbekämpande myndigheterna (utredningen s. 886 f.). Enligt Polismyndighetens bedömning framstår det som tveksamt om det redan nu – innan man vet vilka vägar utvecklingen med självkörande fordon kommer att ta – finns skäl att på ett uttömmande sätt slå fast vilka uppgifter som ska lagras och finnas tillgängliga för rättsväsendet. Ett sådant regelverk måste anpassas till den tekniska utvecklingen på området.

Detta yttrande har beslutats av Tony Back efter föredragning av Lars Stark.

POLISMYNDIGHETEN

På avdelningschefens vägnar

Tony Back
Jurist

Lars Stark
Jurist

Kopia till:

Justitiedepartementet (PO)
Arbetstagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli